

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1995-1996

11 DECEMBER 1995

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, met betrekking tot de oproeping bij proces-verbaal in jeugdzaken

(Ingediend door de heer Erdman c.s.)

TOELICHTING

De wet van 11 juli 1994 voerde in het Wetboek van Strafvordering de oproeping bij proces-verbaal in als praktisch alternatief voor de dagvaarding. Hierdoor kan de procureur des Konings, na verhoor van de verdachte, onmiddellijk een datum vaststellen waarop de zaak voor de bevoegde rechter zal worden gebracht, en dit binnen een termijn die niet langer is dan twee maanden. Deze versnelde rechtspleging maakt het mogelijk om tijdig te reageren op zaken van straatcriminaliteit, zodat een eventuele (alternatieve) sanctie haar volle effect heeft.

De mogelijkheid die artikel 216^{quater} van het Wetboek van Strafvordering voor meerderjarige delinquenten biedt, bestaat alsnog niet in het jeugdsanctierecht. Dit maakt een wijziging van de wet betreffende de jeugdbescherming van 8 april 1965 noodzakelijk, waardoor de minderjarige op dezelfde wijze voor de jeugdrechtbank kan worden gedaagd door middel van een proces-verbaal. In dat geval moet de kennisgeving evenwel ook gebeuren aan de ouders of andere verantwoordelijke meerderjarigen die zich samen met de minderjarige bij de procureur des Konings melden. Voorgesteld wordt het artikel 45 van deze wet aan te passen en een nieuw artikel 46bis in te lassen.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1995-1996

11 DÉCEMBRE 1995

Proposition de loi modifiant la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, en ce qui concerne la convocation par procès-verbal dans les affaires en matière de jeunesse

(Déposée par M. Erdman et consorts)

DÉVELOPPEMENTS

La loi du 11 juillet 1994 a introduit dans le Code d'instruction criminelle la convocation par procès-verbal comme variante pratique de la citation. Elle permet au procureur du Roi, après avoir entendu l'inculpé, de fixer immédiatement la date à laquelle l'affaire sera portée devant le juge compétent, et ce dans un délai qui n'excède pas deux mois. Cette procédure accélérée permet de réagir à temps à des affaires de petite criminalité, de sorte qu'une éventuelle sanction (de substitution) sortisse son plein et entier effet.

La possibilité qu'offre l'article 216^{quater} du Code d'instruction criminelle pour les délinquants majeurs n'existe pas encore dans le droit des sanctions applicables à la jeunesse. Il faut donc modifier la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse pour permettre de citer également le mineur d'âge devant le tribunal de la jeunesse par procès-verbal. Dans ce cas, la notification doit toutefois être faite aussi aux parents ou à d'autres majeurs responsables, qui se présenteront devant le procureur du Roi, accompagnés du mineur. Nous proposons d'adapter l'article 45 de cette loi et d'y insérer un nouvel article 46bis.

De invoering van deze nieuwe mogelijkheid kan ook nog een tweede voordeel bieden: het kan met name een antwoord geven op de principiële bezwaren tegen de uitbreiding van de bevoegdheid van de parketmagistraat t.a.v. minderjarige delinquenten. Deze kritiek werd o.m. verwoord in het boek «Naar een Jeugdsanctierecht» (De Cock, G. en Vansteenkiste P. (ed.), Mys & Breesch, 1995, blz. 105) door C. Maes, voorzitter van de v.z.w. Dienst Alternatieve Sancties en Voogdijraad:

«Deze procedure, wanneer ze snelheid van reactie met respect voor rechtswaarborgen verzoent, maakt bovendien overbodig wat in academische gerechtelijke kringen beschouwd wordt als een gevaarlijke aantasting van het principe van de scheiding der machten: de aanvaarding van het principe dat het openbaar ministerie straffen kan negociëren als alternatief voor andere.»

Meer bepaald wordt de dienstverlening nadrukkelijk als een «straf» beschouwd, zodat ze slechts door een rechter kan worden opgelegd en niet door een parketmagistraat. Deze principiële stellingname geldt zowel ten aanzien van het sanctierecht voor meerderjarigen als voor minderjarigen.

Zonder definitief de bevoegdheid van het openbaar ministerie inzake alternatieve sancties in te perken, wordt met onderhavig voorstel van wet een mogelijkheid geboden om de minderjarige toch op eenvoudige en vlotte wijze voor de jeugdrechter te brengen en daar over eventuele maatregelen te laten beslissen.

Uiteraard moeten bij deze nieuwe procedure ook alle garanties van rechtsbescherming voor de minderjarige geboden worden. Hiertoe stellen wij de aanpassing van artikel 54bis van de wet op de jeugdbescherming voor.

Frederik ERDMAN.

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 45, 2, b), van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming worden tussen de

L'instauration de cette nouvelle possibilité peut présenter un second avantage: elle permet de répondre aux objections de principe à l'extension de la compétence du magistrat du parquet à l'égard des délinquants mineurs. Cette critique a été exprimée notamment dans le livre «*Naar een Jeugdsanctierecht*» (De Cock, G. et Vansteenkiste P. (ed.), Mys & Breesch, 1995, p. 105) par C. Maes, président de l'a.s.b.l. «Dienst Alternatieve Sancties en Voogdijraad»:

«En outre, cette procédure, si elle concilie la rapidité de réaction et le respect des garanties juridiques, rend superflu ce qui est considéré par des professeurs de faculté de droit comme une atteinte dangereuse au principe de la séparation des pouvoirs: l'acceptation du principe selon lequel le ministère public peut négocier des peines qui se substituent à d'autres.» (Traduction.)

Plus précisément, les travaux d'intérêt général sont considérés formellement comme une «peine», si bien qu'ils ne peuvent être imposés que par un juge et non par un magistrat du parquet. Cette prise de position de principe vise le droit des sanctions tant à l'égard des majeurs qu'à l'égard des mineurs.

Sans vouloir définitivement restreindre la compétence du ministère public en matière de sanctions de substitution, la présente proposition de loi offre une possibilité d'amener malgré tout le mineur d'âge d'une manière simple et rapide devant le juge de la jeunesse et permet à ce dernier de prononcer sur des mesures éventuelles.

Il va de soi que cette nouvelle procédure doit être assortie de toutes les garanties de protection juridique pour le mineur. À cet effet, nous proposons d'adapter l'article 54bis de la loi relative à la protection de la jeunesse.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 45, 2, b), de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, les mots «ou par convo-

woorden «bij dagvaarding op verzoek van het openbaar ministerie» en de woorden «ten einde» de woorden «of door oproeping bij proces-verbaal van het openbaar ministerie» ingevoegd.

Art. 3

In dezelfde wet wordt een artikel 46bis ingevoegd, luidende:

«Art. 46bis. — De procureur des Konings kan de ouders, voogden of degenen die de minderjarige onder hun bewaring hebben en de minderjarige zelf, die voor hem worden gebracht of die zich bij hem melden, gezamenlijk oproepen om te verschijnen voor de jeugdrechter binnen een termijn die niet korter mag zijn dan tien dagen, noch langer dan twee maanden, indien de rechtsvordering tot doel heeft ten aanzien van de minderjarige een van de maatregelen bedoeld in titel II, hoofdstuk III, afdeling II, te doen nemen of te wijzigen en de minderjarige ten minste twaalf jaar oud is.

Hij stelt deze personen in kennis van de feiten waarop de rechtsvordering gesteund is, alsook van de plaats, de dag en het uur van de zitting en deelt mede dat zij het recht hebben een advocaat te kiezen.

Deze kennisgeving en mededeling worden in een proces-verbaal vermeld, waarvan hen onmiddellijk een kopie wordt overhandigd.

De kennisgeving geldt als dagvaarding om te verschijnen.»

Art. 4

In artikel 54bis, tweede lid, tweede zin, van dezelfde wet, ingevoegd door de wet van 2 februari 1994, worden tussen de woorden «de dagvaarding» en de woorden «of de met redenen omklede waarschuwing» de woorden «, de oproeping bij proces-verbaal» ingevoegd.

Frederik ERDMAN.
Roger LALLEMAND.
Hugo VANDENBERGHE.
Michel FORET.
Hugo COVELIERS.
Andrée DELCOURT-PÊTRE.

cation par procès-verbal du ministère public» sont insérés entre les mots «ou la citation à la requête du ministère public» et les mots «, en vue de statuer».

Art. 3

Dans la même loi est inséré un nouvel article 46bis, libellé comme suit:

«Art. 46bis. — Le procureur du Roi peut convoquer conjointement les parents, tuteurs ou personnes qui ont la garde du mineur et le mineur lui-même, qui lui sont amenés ou se présentent devant lui, à comparaître devant le juge de la jeunesse dans un délai qui ne peut être inférieur à dix jours ni supérieur à deux mois, si l'action tend à faire prendre ou modifier à l'égard du mineur une des mesures prévues au titre II, chapitre III, section II, et qu'il est âgé de douze ans au moins.

Il notifie à ces personnes les faits sur lesquels l'action est fondée, ainsi que les lieu, jour et heure de l'audience et les informe du fait qu'elles ont le droit de choisir un avocat.

Cette notification et cette information sont mentionnées dans un procès-verbal, dont copie leur est remise sur-le-champ.

La notification vaut citation à comparaître.»

Art. 4

À l'article 54bis, deuxième alinéa, deuxième phrase, de la même loi, inséré par la loi du 2 février 1994, les mots «, la convocation par procès-verbal» sont insérés entre les mots «la citation» et les mots «ou l'avertissement motivé».